

Ustawa o muzeach. Komentarz

Wprowadzenie

Niniejszy komentarz jest praktycznym przewodnikiem po regulacjach ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach i jako taki jest przeznaczony przede wszystkim dla osób na co dzień zajmujących się stosowaniem tej ustawy, w tym także przy prowadzeniu spraw muzeów, przede wszystkim osób zarządzających muzeami, muzealników, księgowych i prawników.

Z tego względu niniejsza publikacja nie skupia się na analizie doktrynalnej, za to przywołuje w szerokim zakresie orzecznictwo sądowe oraz administracyjne dotyczące muzeów, a także zawiera wzory dokumentów związanych z zakładaniem i działalnością muzeów.

Ustawa o muzeach, mimo że nie jest aktem obszernym, wywołuje stosunkowo sporo wątpliwości interpretacyjnych. W wielu przypadkach stosowana w praktyce wykładnia odbiega od literalnego brzmienia przepisów; takie przypadki starano się wskazać.

Komentarz skupia się przede wszystkim na przepisach ustawy o muzeach, ale zawiera również omówienie wszystkich rozporządzeń wykonawczych wydanych na jej podstawie. W kontekście poszczególnych regulacji ustawy o muzeach przywoływane są także inne regulacje prawne dotyczące działalności muzeów.

Tylko w niezbędnym zakresie komentarz odnosi się do przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, która jest przedmiotem obszernego komentarza wydanego w tej samej serii wydawniczej (S. Gajewski, A. Jakubowski, Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Komentarz, Warszawa 2016).

Komentarz zawiera też liczne odniesienia do dokumentu, który formalnie nie jest źródłem prawa w Polsce, ale ma istotny wpływ na praktykę działania muzeów, również w Polsce – chodzi o Kodeks Etyki dla Muzeów przyjęty przez Międzynarodową Radę Muzeów (ICOM).

Z uwagi na coraz większą rolę, jaką w polskim muzealnictwie odgrywają muzea prywatne, w niniejszej publikacji poświęcono im szczególną uwagę. W komentarzu do poszczególnych artykułów odnoszących się do działalności muzealnej dodano wskazanie, jak dany przepis odnosi się do muzeów prywatnych (czy ich dotyczy, a jeśli tak – w jakim zakresie).

Kwestia klasyfikacji muzeów ze względu na formę prawną oraz podmiot tworzący muzeum została szeroko omówiona w literaturze. Dla jasności wyводу w niniejszym komentarzu użyto pojęć, które przyjęły się w środowisku muzealnym: muzeum publiczne i muzeum prywatne. Przez pojęcie **muzeum publicznego** rozumiane jest muzeum państwowe w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy o muzeach oraz muzeum samorządowe w rozumieniu art. 5 ust. 3 ustawy o muzeach, a przez pojęcie **muzeum prywatnego** – muzeum nieposiadające osobowości prawnej określone w art. 6 ust. 6 ustawy o muzeach.

***

Chciałbym podziękować profesorowi *Piotrowi Majewskiemu* – dyrektorowi Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów i pracownikom Instytutu za życzliwość i cenne konsultacje przy pisaniu komentarza.

Poświęcam tę pracę nieodżałowanemu *Tomaszowi Mercie* (1965–2010) – Podsekretarzowi Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który w 2006 r. zaprosił mnie do współpracy przy projekcie nowelizacji ustawy o muzeach i dzięki któremu moje zawodowe losy związały się z fascynującym światem muzeów i prawa kultury.

Adam Barbasiewicz

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl